

ระเบียบกรมราชทัณฑ์
ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง
พ.ศ. ๒๕๔๙

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมราชทัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ อธิบดีกรมราชทัณฑ์จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง พ.ศ. ๒๕๔๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๑/๒๕๐๖) เรื่อง การรับและปล่อยตัวผู้ต้องกักขัง

(๒) ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๑/๒๕๐๗) ว่าด้วยการทำงาน การศึกษา และการอบรมของ
ผู้ต้องกักขัง

(๓) ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๒/๒๕๐๗) ว่าด้วยการอนามัยและการสุขาภิบาลของผู้ต้องกักขัง

(๔) ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการเยี่ยมและการติดต่อกับผู้ต้องกักขัง พ.ศ. ๒๕๐๗

(๕) ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการส่งผู้ต้องกักขังออกไปทำงานสาธารณะนอกสถานกักขัง

พ.ศ. ๒๕๔๓

(๖) ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยประโยชน์ เงินทดแทน และเงินรางวัลปันผลผู้ต้องกักขังที่ออกไปทำงานสาธารณะนอกสถานกักขัง พ.ศ. ๒๕๔๓

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ระเบียนนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“สถานที่กักขัง” หมายความว่า สถานที่ซึ่งรัฐมนตรีได้กำหนด และประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ให้ใช้คุมขังผู้ต้องกักขัง

“ผู้ต้องกักขัง” หมายความว่า ผู้ที่ถูกกักขังตามหมายกักขังของศาล

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมราชทัณฑ์

ข้อ ๕ ให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์รักษาการตามระเบียบนี้ มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ลักษณะ ๑

อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ ได้แก่

- (๑) ผู้อำนวยการสถานที่กักขัง
- (๒) หัวหน้าเจ้าพนักงานกักขัง
- (๓) เจ้าพนักงานกักขัง

ข้อ ๗ ผู้อำนวยการสถานที่กักขังมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบบังคับบัญชากิจการสถานที่กักขังโดยทั่วไป และมีอำนาจบังคับบัญชาเหนือพนักงานเจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้ต้องกักขังทั้งปวงที่อยู่ในสังกัดของสถานที่กักขังนั้น

นอกจากหน้าที่ในวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการสถานที่กักขังจะต้อง

(๑) ตรวจการสถานที่กักขัง ควบคุมพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ต้องกักขังให้เป็นไปตามที่กฎหมายระเบียบกำหนดไว้

(๒) เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้ต้องกักขัง เปิดโอกาสให้ร้องทุกข์ได้โดยสะดวกตามที่กฎหมาย ระเบียบกำหนด

ข้อ ๘ สถานที่กักขังใดมีหัวหน้าเจ้าพนักงานกักขังประจำการหลายคน ให้จัดแบ่งหน้าที่การงานออกเป็นส่วน ๆ มอบหมายให้หัวหน้าเจ้าพนักงานกักขังมีอำนาจหน้าที่ควบคุมการงานนั้น เป็นส่วน ๆ ไป ในกรณีเช่นนี้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังจะให้หัวหน้าเจ้าพนักงานกักขังผู้หนึ่งมีอำนาจควบคุมการงานของสถานที่กักขังเหนือหัวหน้าเจ้าพนักงานกักขังด้วยกันก็ได้

ข้อ ๙ หัวหน้าเจ้าพนักงานกักขังเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่รองจากผู้อำนวยการสถานที่กักขัง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในส่วนการงานตามที่ได้รับมอบหมาย และในกรณีที่มีได้รับการมอบหมายงานให้ควบคุมเป็นส่วน ๆ ให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปกครอง และควบคุมระเบียบวินัยของพนักงานเจ้าหน้าที่ในสังกัด

(๒) แบ่งการงานของสถานที่กักขังออกเป็นส่วน ๆ มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในสังกัดไปดำเนินการควบคุมหรือจัดทำ

(๓) ดูแล รักษาและบูรณะสถานที่ และทรัพย์สินของสถานที่กักขัง

(๔) ควบคุม ดูแลการทะเบียนบัญชีของสถานที่กักขัง

(๕) ปกครอง และควบคุมระเบียบวินัยของผู้ต้องกักขัง

- (๖) ตรวจตราป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องกักขัง ตลอดจนการหลบหนีและจับกุมเมื่อมีการกระทำผิดอาญา
- (๗) จัดการและควบคุมการทำงานของผู้ต้องกักขัง
- (๘) จัดการการศึกษา ตลอดจนการอบรมผู้ต้องกักขัง
- (๙) ดูแลการอนามัยของผู้ต้องกักขัง การสุขาภิบาลของสถานที่กักขัง และจัดการให้เป็นไปตามคำแนะนำของแพทย์
- (๑๐) เปิดโอกาสให้ผู้ต้องกักขังร้องทุกข์ได้โดยสะดวก ตามที่กฎหมาย ระเบียบกำหนดไว้

ข้อ ๑๐ เจ้าพนักงานกักขัง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่รองจากหัวหน้าเจ้าพนักงานกักขังและมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ตามที่กำหนดใน (๕) ถึง (๑๐) ของข้อ ๙
- (๒) ทำตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา
- (๓) เมื่อผู้ต้องกักขังในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นก่อความไม่สงบหรือกระทำผิดอาญา จะต้องเข้าจัดการจับกุมช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น เว้นแต่ไม่อาจทำดั่งนั้นได้เพราะ เหตุที่มีผู้ต้องกักขังอื่นอยู่ในความควบคุมของตน ซึ่งจะก่อความไม่สงบหรือกระทำผิดอาญาขึ้น ในกรณีนั้น จะต้องรีบแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและหัวหน้าเจ้าพนักงานกักขังทราบเหตุ

ข้อ ๑๑ พนักงานเจ้าหน้าที่ระดับใดจะทำหน้าที่หัวหน้าเจ้าพนักงานกักขัง หรือเจ้าพนักงานกักขังให้เป็นไปตามคำสั่งของอธิบดี

ลักษณะ ๒

การรับและการปล่อยตัว

ข้อ ๑๒ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับตัวผู้ต้องกักขังไว้แล้ว ให้จัดการดังต่อไปนี้

- (๑) ตรวจค้นสิ่งของที่ตัวผู้ต้องกักขัง
- (๒) ให้แพทย์ตรวจอนามัยผู้ต้องกักขัง
- (๓) จัดบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับผู้ต้องกักขัง

ข้อ ๑๓ การตรวจค้นสิ่งของที่ตัวผู้ต้องกักขังนั้น ถ้าผู้ต้องกักขังเป็นชายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ชายเป็นผู้ตรวจค้น ถ้าผู้ต้องกักขังเป็นหญิงให้พนักงานเจ้าหน้าที่หญิงเป็นผู้ตรวจค้น หากไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่หญิง ก็ให้ผู้ต้องกักขังนั้นเองแสดงสิ่งของที่ตนมีติดตัวมาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ตรวจค้น หากยังเป็นที่ยสงสัยว่าผู้ต้องกักขังไม่แสดงสิ่งของที่ตนมีอยู่ทั้งหมด ก็ให้เชิญหญิงอื่นที่เชื่อถือได้มาช่วยทำการตรวจค้นให้

ข้อ ๑๔ หากพบว่าผู้ต้องกักขังคนใดมีทรัพย์สินหรือสิ่งของ ซึ่งมีอาจนำเข้ามาไว้ในสถานที่กักขัง ก็ให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ ซึ่งว่าด้วยทรัพย์สินของผู้ต้องกักขังต่อไป

ข้อ ๑๕ การตรวจอนามัยผู้ต้องกักขัง ถ้าไม่อาจดำเนินการในวันนั้นได้ก็ให้ตรวจในวันอื่นโดยเร็ว

ข้อ ๑๖ เมื่อพบว่าผู้ต้องกักขังคนใดเจ็บป่วย ต้องดำเนินการรักษาพยาบาลหรือถ้ามีโรคติดต่อ ซึ่งจะลุกลามเป็นภัยแก่ผู้อื่น ก็ให้จัดแยกผู้ต้องกักขังนั้นจากผู้ต้องกักขังอื่น และให้แพทย์ชี้แจง แนะนำการปฏิบัติแก่ผู้ควบคุมดูแล ถ้าจำเป็นจะต้องส่งตัวผู้นั้นไปรักษายังสถานพยาบาลภายนอกสถานที่กักขัง ก็ให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ ซึ่งว่าด้วยการอนามัยและสุขาภิบาลต่อไป

ข้อ ๑๗ การจดบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับตัวผู้ต้องกักขังนั้น ต้องให้ปรากฏข้อความในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ สกุล อายุ
- (๒) สัญชาติ
- (๓) ตำแหน่งบรรณ
- (๔) ภูมิลำเนา และที่อยู่ปัจจุบัน
- (๕) การศึกษา
- (๖) การประกอบอาชีพ
- (๗) สถานภาพทางครอบครัว
- (๘) ประวัติการกระทำผิด
- (๙) ฐานความผิด และกำหนดโทษกักขังครั้งนี้
- (๑๐) ที่อยู่ปัจจุบันของญาติ ซึ่งจะให้ติดต่อเมื่อมีความจำเป็น

ข้อ ๑๘ จัดให้มีการถ่ายรูปผู้ต้องกักขังไว้เป็นหลักฐาน เป็นรูปหน้าตรงและด้านข้างครึ่งตัวทั้งสองข้าง ขนาดไม่น้อยกว่า ๒" x ๒" โดยติดไว้กับบันทึกเรื่องราวของผู้ต้องกักขัง

ข้อ ๑๙ จัดพิมพ์ลายนิ้วมือหรือสิ่งแสดงลักษณะเฉพาะของบุคคล ติดไว้เป็นหลักฐานส่วนหนึ่ง ในบันทึกเรื่องราวผู้ต้องกักขัง

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่ผู้ต้องกักขังมีเด็กอายุต่ำกว่าสามปี อยู่ในความดูแลของตนติดตามยัง สถานที่กักขัง หรือเด็กซึ่งคลอดในระหว่างที่มารดาถูกกักขังอยู่ในสถานที่กักขัง หากมีความจำเป็นหรือปรากฏว่า ไม่มีผู้ใดจะเลี้ยงดูเด็กนั้น อธิบดีจะอนุญาตให้เด็กนั้นอยู่กับผู้ต้องกักขังในสถานที่กักขังภายในกำหนดเวลาไม่เกินสามเดือนก็ได้ ตามข้อบังคับที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่มิได้เด็กติดผู้ต้องกักขังมายังสถานที่กักขัง และมีอายุตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสามปี ซึ่งไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้อยู่กับผู้ต้องกักขังในสถานที่กักขัง ให้ส่งเด็กนั้นไปยัง หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ให้การสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพ และพัฒนาฟื้นฟูเด็ก เพื่อดำเนินการตามอำนาจ หน้าที่ต่อไป

ข้อ ๒๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดอบรมผู้ต้องกักขังเข้าใหม่เพื่อให้ทราบระเบียบ ข้อบังคับ และวินัยของสถานที่กักขัง ตลอดถึงการประพฤติตัวภายในสถานที่กักขัง

ข้อ ๒๒ เมื่อจะปล่อยตัวผู้ต้องกักขัง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติดังนี้

- (๑) เรียกพัสดุของราชการคืน
- (๒) ทำหลักฐานในการปล่อยตัว

- (๓) คืนทรัพย์สินของผู้ต้องกักขังให้แก่ผู้ต้องกักขังไป
- (๔) ทำหนังสือสำคัญการปล่อยตัวให้แก่ผู้ต้องกักขัง
- (๕) ผู้ต้องกักขังคนใดไม่มีเครื่องแต่งกายจะแต่งออกไปจากสถานที่กักขัง ให้จ่ายเครื่องแต่งกาย

ให้สำหรับหนึ่ง ตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้

ข้อ ๒๓ เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องกักขังที่ถึงกำหนดปล่อยป่วยหนัก ไม่สามารถไปจากสถานที่กักขังได้ และขออนุญาตอยู่รักษาตัวในสถานที่กักขังต่อไป ให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังใช้ดุลพินิจอนุญาตตามคำขอนั้น แต่ทั้งนี้ต้องรายงานให้อธิบดีทราบ

ลักษณะ ๓

วิธีการกักขังและการปกครอง

ข้อ ๒๔ ให้แยกกักขังผู้ต้องกักขังชายและผู้ต้องกักขังหญิงไว้มิให้ปะปนกัน

ข้อ ๒๕ ให้นำผู้ต้องกักขังเข้าห้องขัง เวลา ๑๘.๐๐ น. และนำออกจากห้องขัง เวลา ๐๖.๐๐ น. หากกำหนดเวลานี้ไม่เหมาะสมแก่กิจการหรือสภาพการณ์ของสถานที่กักขังให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังกำหนดเวลาใหม่โดยอนุมัติของอธิบดี

ข้อ ๒๖ ก่อนเข้านอนให้ผู้ต้องกักขังทุกคนสวดมนต์ไหว้พระหรือปฏิบัติกิจตามหลักศาสนา ของแต่ละคน

ข้อ ๒๗ ผู้ต้องกักขังต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ วินัยของสถานที่กักขัง และปฏิบัติตนดังต่อไปนี้

- (๑) ไม่นำเข้ามาหรือมีสิ่งของต้องห้ามในสถานที่กักขัง
- (๒) ไม่ดื่มสุรา หรือเสพยาเสพติด หรือของมีนเมาทุกชนิด
- (๓) ไม่เล่นการพนัน
- (๔) ไม่ทำให้ทรัพย์สินของทางราชการ หรือของผู้อื่นเสียหาย
- (๕) ไม่ทำให้เกิดเหตุขัดข้องในการทำงานของผู้ต้องกักขังอื่น
- (๖) ไม่กระด้างกระเดื่องต่อคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแบบแผนของผู้บังคับบัญชา
- (๗) ไม่ก่อการวิวาทกับผู้ต้องกักขังอื่น
- (๘) ไม่ละทิ้งหรือเพิกเฉยต่อการทำงานอันเป็นหน้าที่

ข้อ ๒๘ ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับคนใดไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒๗ ผู้อำนวยการสถานที่กักขัง อาจลงโทษภาคทัณฑ์ หรือสั่งให้คุมขังผู้นั้นไว้ในสถานที่อันจำกัดภายในเขตของสถานที่กักขังได้ไม่เกิน ครั้งละ ๗ วัน ทั้งนี้ ก่อนการลงโทษวินัยผู้ต้องกักขัง ต้องทำการสอบสวนให้ได้ความจริง และต้องเปิดโอกาสให้ผู้ต้องกักขังได้คัดค้านหรือแสดงพยานหลักฐาน แสดงความบริสุทธิ์ของตนตามที่ถูกกล่าวหาได้

ถ้าผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒๗ เป็นผู้ต้องกักขังแทนโทษจำคุก เมื่อทำการสอบสวนตามวรรคหนึ่งแล้วปรากฏว่าได้กระทำผิดจริง ให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังแถลงต่อศาลเพื่อพิจารณาตาม มาตรา ๒๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาต่อไป

ข้อ ๒๙ เมื่อมีเหตุการณ์ไม่สงบขึ้นในสถานที่กักขัง พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องรีบแจ้งเหตุ ต่อหัวหน้าเจ้าพนักงานกักขัง เป็นหน้าที่หัวหน้าเจ้าพนักงานกักขังจะต้อง

- (๑) รวบรวมกำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการรักษาการโดยกวดขัน
- (๒) จัดให้พนักงานเจ้าหน้าที่รีบแจ้งเหตุ และถ้าเห็นเหลือกำลังให้ร้องขอกำลังจากตำรวจ
- (๓) รับประทานอาหารผู้อำนวยความสะดวกสถานที่กักขัง

ผู้อำนวยการสถานที่กักขังเมื่อทราบเหตุจะต้องรีบมายังสถานที่กักขัง และจัดการระงับเหตุ

ข้อ ๓๐ สถานที่กักขังใดมีผู้ต้องกักขังหญิง จำนวนตั้งแต่ ๑๕ คน ขึ้นไปโดยปกติต้องจัดให้มีหญิงเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ห้ามมิให้ผู้ต้องกักขังชาย หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ชาย เข้าไปในเขตควบคุมผู้ต้องกักขังหญิง เว้นแต่

- (๑) ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจำเป็นต้องเข้าไประงับเหตุ
- (๒) เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่หัวหน้าเจ้าพนักงานกักขังขึ้นไป และเข้าไปในเวลากลางวัน

โดยมีผู้อื่นอย่างน้อย ๒ คนไปด้วย การเข้าไปในนั้นต้องเนื่องด้วยหน้าที่ราชการ

ข้อ ๓๑ การย้ายผู้ต้องกักขังจากสถานที่กักขังหนึ่งไปยังอีกสถานที่กักขังหนึ่ง ต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดี เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

ให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขัง แจ้งการย้ายผู้ต้องกักขังให้ญาติ หรือบุคคลที่ผู้ต้องกักขังระบุไว้ได้ทราบ เมื่อย้ายผู้ต้องกักขังแล้วภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่เป็นกรณีเพื่อความมั่นคง หรือความปลอดภัย หรือเป็นกรณีที่ผู้ต้องกักขังไม่ยินยอมให้แจ้ง ทั้งนี้ ต้องระบุเหตุผล หรือความจำเป็นของการไม่แจ้งนั้นไว้ด้วย

เมื่อสถานที่กักขังย้ายผู้ต้องกักขัง ให้แจ้งการย้ายดังกล่าวให้ศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษา หรือ คำสั่งทราบโดยเร็ว

ให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังแจ้งแก่ญาติ หรือบุคคลที่ผู้ต้องกักขังระบุไว้ได้ทราบ ในกรณีที่ผู้ต้องกักขังตาย ป่วยหนัก บาดเจ็บสาหัส วิกลจริต หรือจิตไม่ปกติ

ข้อ ๓๒ ในระหว่างถูกกักขังในสถานที่กักขัง ผู้ต้องกักขังมีสิทธิยื่นเรื่องราวร้องทุกข์หรือเรื่องราวใดๆ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ อธิบดี รัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาต่อองค์พระมหากษัตริย์ได้

ข้อ ๓๓ การร้องทุกข์นั้น อาจกระทำด้วยวาจาหรือด้วยการยื่นเป็นหนังสือ ถ้ากระทำด้วยวาจาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับคำร้องทุกข์บันทึกคำร้องทุกข์ไว้ โดยบันทึกคำร้องทุกข์หรือหนังสือร้องทุกข์นั้น ต้องลงลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับคำร้องทุกข์ไว้ด้วย

ข้อ ๓๔ การร้องทุกข์ การยื่นเรื่องราว หรือการถวายฎีกานั้น หากผู้ต้องกักขังไม่สามารถจัดหาเครื่องเขียนส่วนตัวได้ ให้สถานที่กักขังจัดหาให้

การเขียนคำร้องทุกข์ เรื่องราว หรือฎีกา ผู้ต้องกักขังต้องเขียนด้วยตนเอง เว้นแต่ไม่สามารถเขียนเองได้

ข้อ ๓๕ หนังสือร้องทุกข์ หรือเรื่องราว หรือฎีกา นั้น ให้ผู้ต้องกักขังยื่นต่อผู้อำนวยการสถานที่กักขัง หรือใส่ลงในที่ซึ่งจัดไว้เพื่อการนั้นก็

ข้อ ๓๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ทุกคนต้องเปิดโอกาสให้ผู้ต้องกักขังร้องทุกข์ ยื่นเรื่องราว หรือ ยื่นทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาโดยสะดวก

ข้อ ๓๗ เมื่อได้รับคำร้องทุกข์ เรื่องราว หรือฎีกา จากผู้ต้องกักขัง หากมิใช่เป็นกรณีดังที่จะกล่าวในข้อต่อไป ให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังจัดให้เปิดซองตรวจดูข้อความและปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) สอบข้อเท็จจริง
- (๒) แก้ไข หรือช่วยเหลือตามคำร้องขอตามสมควรแก่กรณี

ข้อ ๓๘ ข้อความในหนังสือร้องทุกข์ เรื่องราว หรือฎีกา นั้น ผู้ต้องกักขังจะสงวนเป็นความลับก็ได้ โดยระบุหน้าซองว่า “ลับ” ถ้าผู้ต้องกักขังมิได้เขียนคำนี้ไว้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เขียนให้เมื่อทราบความประสงค์ของผู้ต้องกักขัง หนังสือร้องทุกข์ เรื่องราว หรือฎีกาที่ผู้ต้องกักขังขอสงวนเป็นลับตามวรรคก่อนห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่อ่านหรือเปิดเผย แต่มีหน้าที่จัดส่งไปยังผู้รับ หรือกรมราชทัณฑ์ หากผู้รับเป็น รัฐมนตรี หรือเป็นฎีกาทูลเกล้าฯ ถวาย ให้ส่งไปยังกรมราชทัณฑ์เพื่อดำเนินการต่อไปตามสมควร

ข้อ ๓๙ คำสั่ง หรือคำชี้แจงตอบคำร้องทุกข์ เรื่องราว หรือฎีกา ต้องแจ้งให้ผู้ต้องกักขังที่ยื่น ทราบ และ จัดให้ลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน

ลักษณะ ๔ การเยี่ยมและการติดต่อ

หมวด ๑ บุคคลภายนอกเข้าเยี่ยมหรือติดต่อผู้ต้องกักขัง

ข้อ ๔๐ บุคคลภายนอกจะเข้าเยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขังจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการสถานที่กักขัง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จึงจะเข้าเยี่ยมหรือติดต่อได้

ในการเข้าเยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขัง บุคคลภายนอกต้องนำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรที่ออกโดยทางราชการที่ปรากฏภาพถ่าย ไปแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดบันทึกข้อมูลบุคคลผู้เข้าเยี่ยมไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๔๑ บุคคลภายนอกจะเยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขังได้ ในวันเวลาที่ทางสถานที่กักขัง กำหนดไว้

ข้อ ๔๒ ห้ามมิให้บุคคลภายนอกที่ได้รับอนุญาตให้เยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขังนำสิ่งของใด ๆ เข้ามา หรือนำออกจากสถานที่กักขัง ส่งมอบให้หรือรับจากผู้ต้องกักขังโดยมิได้รับอนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่ สิ่งของต่อไปนี้เป็นสิ่งของต้องห้ามนำเข้ามาในสถานที่กักขัง และห้ามส่งมอบให้กับผู้ต้องกักขัง

- (๑) ยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารระเหย
- (๒) สุราหรือของเมาอย่างอื่น
- (๓) อุปกรณ์สำหรับเล่นการพนัน
- (๔) เครื่องมืออันเป็นอุปกรณ์ในการหลบหนี

- (๕) เครื่องมือสำหรับสักร่างกาย
- (๖) อาวุธ เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน
- (๗) น้ำมันเชื้อเพลิง
- (๘) สัตว์มีชีวิต
- (๙) ของเน่าเสีย หรือของมีพิษต่อร่างกาย
- (๑๐) เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ หรือเครื่องมือสื่อสารอื่น รวมทั้งอุปกรณ์สำหรับสิ่งของดังกล่าว
- (๑๑) วัตถุ หรือสิ่งพิมพ์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเสื่อมเสียต่อศีลธรรม อันดี

ของประชาชน

- (๑๒) เงินตรา

กรณีที่บุคคลภายนอกประสงค์จะมอบเงินตราให้กับผู้ต้องกักขัง ให้นำฝากไว้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ทางสถานที่กักขังจัดไว้ให้เพื่อการนั้น

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่มิใช่ข้อสงสัยว่า บุคคลภายนอกที่มาขออนุญาต หรือได้รับอนุญาตให้เยี่ยม หรือติดต่อแล้ว มีสิ่งของที่ยังไม่ได้รับอนุญาต หรือเงินตรา หรือสิ่งของต้องห้ามตามความในข้อ ๔๒ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขอตรวจหรือขอตรวจค้นได้ หากบุคคลภายนอกนั้นเป็นชาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ชายเป็นผู้ทำการตรวจค้น หากเป็นหญิงให้พนักงานเจ้าหน้าที่หญิงเป็นผู้ทำการตรวจค้น หรือให้ผู้นั้นแสดงเอง หรือจัดให้ชายหรือหญิงอื่นที่ควรเชื่อถือทำการตรวจค้นแทนก็ได้

ข้อ ๔๔ บุคคลภายนอกที่ได้รับอนุญาตให้เยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขังจะต้องอยู่ในเขตที่ทางสถานที่กักขังกำหนดให้เป็นที่เยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขัง

ข้อ ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขัง แนะนำ ชักชวน แสดงกิริยา หรือให้อาณัติสัญญาณอย่างใด ๆ แก่ผู้ต้องกักขัง เพื่อกระทำความผิดกฎหมายหรือวินัยผู้ต้องกักขัง

ข้อ ๔๖ ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เยี่ยม หรือติดต่อกับผู้ต้องกักขัง ต้องพูดภาษาไทย และออกเสียงให้ดังพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมอยู่ ณ ที่นั้น ได้ยิน จะพูดภาษาอื่นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่

ในกรณีสถานที่กักขังจัดให้เยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขังโดยการพูดคุยผ่านเครื่องมือสื่อสาร ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เยี่ยมหรือติดต่อจะต้องยินยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ฟังการสนทนา บันทึกเสียง และตัดการสื่อสาร หากเห็นว่าข้อความที่สนทนาเป็นไปโดยไม่เหมาะสม

ข้อ ๔๗ ผู้ที่มาขอเยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขัง หากมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ จะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าเยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขัง

- (๑) มีอาการมีนเมาหรือเมาสุรา น่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญหรือความไม่เรียบร้อย
- (๒) มีเหตุอันควรเชื่อว่า ถ้าวินิจฉัยให้เยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขังได้ จะก่อการร้าย หรือกระทำความผิดกฎหมายขึ้น
- (๓) แต่งกายผิดปกตินิยมในท้องถิ่น หรือไม่สุภาพ หรือสกปรกอย่างร้ายแรง
- (๔) ไม่มีกิจเกี่ยวข้อง หรือรู้จักเป็นญาติมิตรกับผู้ต้องกักขัง
- (๕) มีกิริยาวาจาไม่สุภาพ
- (๖) เป็นโรคติดต่อร้ายแรง

ข้อ ๔๘ ผู้ไม่ได้รับอนุญาตให้เยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขัง หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เยี่ยม หรือติดต่อกับผู้ต้องกักขัง แต่กระทำความผิดระเบียบนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเชิญให้ออกไปจากบริเวณสถานที่กักขังได้ หากขัดขืน พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้กำลังพอสมควรที่จะให้ออกไปพ้นจากสถานที่กักขังได้

หมวด ๒

นายความเข้าพบผู้ต้องกักขัง

ข้อ ๔๙ นายความที่จะขอเข้าพบผู้ต้องกักขังเกี่ยวกับคดีจะต้องเป็นนายความที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นนายความตามกฎหมายว่าด้วยนายความ

ข้อ ๕๐ นายความจะเยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขังเกี่ยวกับคดี ต้องยื่นคำร้องขอพบผู้ต้องกักขังตามแบบที่กรมราชทัณฑ์กำหนดให้ใช้สำหรับผู้ต้องขังโดยอนุโลม และจะเข้าเยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขังได้เฉพาะรายที่ผู้ต้องกักขังนั้นต้องการพบนายความเท่านั้น

ข้อ ๕๑ นายความสามารถเข้าเยี่ยมและติดต่อกับผู้ต้องกักขังได้ทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ น. เว้นวันหยุดราชการ

หากมีเหตุผลพิเศษจำเป็นต้องพบผู้ต้องกักขังนอกวันเวลาในวรรคหนึ่ง ให้ขออนุญาตต่อผู้อำนวยการสถานที่กักขัง แต่ต้องไม่ใช่ระหว่างเวลาที่สถานที่กักขังได้นำผู้ต้องกักขังเข้าห้องขังแล้ว และยังมีได้นำออกจากห้องขัง

ข้อ ๕๒ นายความที่ได้รับอนุญาตให้พบผู้ต้องกักขัง หากต้องการจะสงวนข้อความที่พูดกับผู้ต้องกักขังเป็นความลับ ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมอยู่ในระยะที่ไม่สามารถได้ยินข้อความการสนทนา

ข้อ ๕๓ ให้นำความในข้อ ๔๒ ข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ ข้อ ๔๕ ข้อ ๔๗ และข้อ ๔๘ มาใช้บังคับ กับนายความที่เข้าพบผู้ต้องกักขังโดยอนุโลม

หมวด ๓

บุคคลภายนอกเข้าดูกิจการหรือติดต่อการงานกับสถานที่กักขัง

ข้อ ๕๔ บุคคลภายนอกจะเข้าดูกิจการสถานที่กักขังได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการสถานที่กักขัง

ข้อ ๕๕ ผู้เข้าดูกิจการ หรือติดต่อการงานกับสถานที่กักขังจะต้องปฏิบัติตนดังนี้

- (๑) แต่งกายและมีกิริยาอันสุภาพ
- (๒) ไม่ส่งสิ่งของหรือเงินตราให้แก่หรือรับจากผู้ต้องกักขัง เว้นแต่ปฏิบัติตามระเบียบในเรื่องนั้น ๆ
- (๓) ไม่ส่งอารมณ์สัญญาณใด ๆ ให้แก่ผู้ต้องกักขังเพื่อกระทำความผิดวินัย
- (๔) ไม่พูดจากับผู้ต้องกักขัง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๕) ไม่ถ่ายภาพ หรือเขียนภาพ เกี่ยวกับผู้ต้องกักขังหรือสถานที่กักขัง หรือเขียนแบบแปลน

หรือแผนที่สถานที่กักขัง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากกรมราชทัณฑ์ และแจ้งให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังทราบก่อนแล้ว

(๖) ต้องเข้าดูแลภายในอาณาเขต และภายในกำหนดเวลาที่ทางการสถานที่กักขังกำหนด ให้ไว้

ข้อ ๕๖ ผู้ที่จะได้รับอนุญาตให้เข้าดูกิจการสถานที่กักขัง หรือติดต่อกับการงานของสถานที่กักขังในคราวหนึ่งจะมีจำนวนเท่าใด ให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังพิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่สภาพการของสถานที่กักขัง นั้น ๆ

หมวด ๔

เจ้าหน้าที่สถานทูตและกงสุลเข้าเยี่ยมผู้ต้องกักขัง

ข้อ ๕๗ เจ้าหน้าที่สถานทูตและกงสุลจะเข้าเยี่ยมผู้ต้องกักขังในสังกัดได้ ต่อเมื่อได้รับ อนุญาตจากผู้อำนวยการสถานที่กักขังแล้ว

ข้อ ๕๘ เจ้าหน้าที่สถานทูตและกงสุล ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องแต่งกายและมีกิริยาอันสุภาพ ทั้งไม่ออกไปนอกเขตที่ทางการสถานที่กักขังกำหนดไว้

ข้อ ๕๙ ให้นำความในหมวด ๑ มาใช้บังคับกับกรณีเจ้าหน้าที่สถานทูตหรือกงสุลเข้าเยี่ยม ผู้ต้องกักขัง โดยอนุโลม

หมวด ๕

การเยี่ยมผู้ต้องกักขังป่วย

ข้อ ๖๐ ผู้ต้องกักขังคนใดที่เจ็บป่วยอาการหนักและได้รับการรักษาตัวอยู่ในสถานพยาบาลของสถานที่กักขัง หากผู้อำนวยการสถานที่กักขัง จะอนุญาตให้ผู้ต้องกักขังนั้นได้รับการเยี่ยมจากญาติภายในสถานพยาบาลของสถานที่กักขังก็ได้แล้วแต่กรณี โดยพิจารณาจากรายงานของแพทย์หรือเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำสถานพยาบาลนั้น

ข้อ ๖๑ ให้มีการเยี่ยมจากญาติผู้ต้องกักขังป่วยได้ในระหว่างวันและเวลาราชการตามปกติ โดยให้จัดเยี่ยมในสถานพยาบาลของสถานที่กักขัง หรือสถานที่อื่นใดอันสมควร แต่ต้องเป็นสถานที่ที่ญาติ และผู้ต้องกักขังได้สนทนากันอย่างใกล้ชิด และเยี่ยมได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ นาที

ข้อ ๖๒ ญาติที่จะเข้าเยี่ยมผู้ต้องกักขังป่วยจะต้องถือปฏิบัติตามหมวด ๑ โดยอนุโลม

ข้อ ๖๓ ญาติต่อไปนี้เท่านั้นที่จะได้รับอนุญาตให้เข้าเยี่ยมผู้ต้องกักขังป่วย

- (๑) บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย
- (๒) สามี หรือภรรยา
- (๓) บุตร ธิดา หรือหลาน
- (๔) พี่น้องร่วมบิดา มารดา หรือร่วมแต่บิดา หรือมารดาเดียวกัน
- (๕) บุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดหรือผู้ต้องกักขังป่วยร้องขอ

หมวด ๖

สิ่งของนำฝากให้กับผู้ต้องกักขัง

ข้อ ๖๔ สิ่งของซึ่งผู้มาเยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องกักขังนำมาเพื่อส่งมอบให้ผู้ต้องกักขังนั้น ต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจก่อน หากมิใช่เป็นสิ่งของต้องห้ามให้พิจารณาส่งมอบแก่ผู้ต้องกักขัง ในจำนวนหรือปริมาณตามความจำเป็น นอกนั้นให้ส่งมอบแก่ผู้นำของมารับคืนไป

สิ่งของที่ไม่ผ่านการตรวจค้นของพนักงานเจ้าหน้าที่ห้ามส่งมอบให้ผู้ต้องกักขังโดยเด็ดขาด

หมวด ๗

การร้องเรียนและร้องทุกข์

ข้อ ๖๕ ผู้ต้องกักขัง บุคคลภายนอก ทนายความ เจ้าหน้าที่สถานทูตและกงสุลที่ได้รับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ หากเห็นว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติไม่ชอบตามระเบียบ ให้ร้องเรียนต่อผู้อำนวยการสถานที่กักขัง หรือหากเห็นว่ายังไม่ได้รับความเป็นธรรมอีกให้ร้องเรียนต่อกรมราชทัณฑ์ ตามลำดับ

ลักษณะ ๕

การศึกษาและการอบรม

ข้อ ๖๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้ผู้ต้องกักขังได้รับการศึกษาและรับการอบรมตามสมควร

ข้อ ๖๗ การศึกษาอบรมผู้ต้องกักขังนั้น ให้จัดแบ่งดังนี้

- (๑) การศึกษาวิชาสามัญ และวิชาชีพ
- (๒) การอบรมศาสนา ศีลธรรม จรรยา และหน้าที่พลเมืองดี
- (๓) การอนามัยและสุขาภิบาล

ข้อ ๖๘ สถานที่กักขังต้องให้ความสะดวกผู้ต้องกักขังได้ประกอบพิธีกรรม และพิธีสำคัญในทางศาสนาตามสมควร

ข้อ ๖๙ บรรดาเครื่องอุปกรณ์ในการศึกษาและอบรม เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ สมุดหนังสือ นั้น ให้สถานที่กักขังจัดหาให้ แต่ผู้ต้องกักขังจะนำของตนเองมาใช้ก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงาน เจ้าหน้าที่

ลักษณะ ๖

การทำงาน

ข้อ ๗๐ ผู้ต้องกักขังต้องทำงานตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย

ข้อ ๗๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้ผู้ต้องกักขังทุกคนได้ทำงาน โดยคำนึงถึงข้อต่อไปนี้

- (๑) ความแข็งแรงแห่งร่างกาย

- (๒) สติปัญญา
- (๓) อุปนิสัยและฝีมือหรือความรู้ความชำนาญ
- (๔) ผลในทางเศรษฐกิจ
- (๕) ผลในทางอบรม
- (๖) สภาพการณ์แห่งสถานที่กักขัง
- (๗) ระยะเวลาแห่งการกักขัง

ข้อ ๗๒ งานที่จัดให้ผู้ต้องกักขังอายุต่ำกว่า ๒๕ ปีทำ ให้คำนึงถึงการศึกษาและอบรมเป็นพิเศษ

ข้อ ๗๓ ให้ผู้ต้องกักขังมีวันหยุดทำงานสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า ๑ วัน ตามที่ผู้อำนวยการสถานที่กักขังกำหนด เว้นแต่งานที่เกี่ยวข้องกับอนามัยของผู้ต้องกักขังและสุขภาพิบาลของสถานที่กักขัง

ข้อ ๗๔ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ให้ผู้ต้องกักขังทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

ข้อ ๗๕ บรรดาผลประดิษฐกรรม และประโยชน์อันเกิดจากแรงงานของผู้ต้องกักขังให้ตกเป็นทรัพย์สินของรัฐ

ข้อ ๗๖ ผู้ต้องกักขังไม่มีสิทธิได้ค่าจ้างจากการทำงาน แต่อาจได้รับรางวัลจากผลงานที่ทำ

ข้อ ๗๗ การจ่ายเงินรางวัลในการทำงาน และการให้ประโยชน์เงินทดแทนในเมื่อผู้ต้องกักขังได้รับบาดเจ็บหรือถึงตาย เนื่องจากกระทำการตามหน้าที่ ให้เป็นไปตามระเบียบนี้ ว่าด้วยประโยชน์เงินทดแทนและรางวัล

ข้อ ๗๘ โดยปกติให้จัดให้ผู้ต้องกักขังทำงานในสถานที่กักขัง เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นต้องจัดให้ทำงานอื่นใดเพื่อประโยชน์ของทางราชการ หรือเป็นงานสาธารณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมโดยรวมก็ให้จ่าย ผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขังได้

ข้อ ๗๙ การส่งผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขังตามข้อ ๗๘ ให้มีคณะกรรมการประกอบด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับ ๔ ขึ้นไป ไม่น้อยกว่า ๓ คน ที่ผู้อำนวยการสถานที่กักขังแต่งตั้ง เป็นผู้พิจารณาคัดเลือก แล้วเสนอให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังอนุมัติ โดยพิเคราะห์ถึงความจำเป็นและความเหมาะสมแห่งกรณี ดังนี้

ก. คุณสมบัติของผู้ต้องกักขัง

(๑) ต้องเป็นผู้รักษาวินัยโดยเคร่งครัด

(๒) ต้องเป็นผู้ทำการงานดี

(๓) ต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติดีไม่เคยกระทำความผิดขึ้นภายในสถานที่กักขัง หรือไม่มี

พฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อจ่ายออกไปแล้วอาจหลบหนี

(๔) ต้องถูกกักขังมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของระยะเวลาแห่งการกักขัง โดยให้คัดเลือกผู้มีกำหนดเวลากักขังน้อยจ่ายออกไปก่อนผู้มีกำหนดเวลากักขังนานกว่า

(๕) ต้องไม่เป็นผู้ถูกอายัดตัวในคดีอื่น

ถ้าผู้ต้องกักขังเป็นหญิง หรือต้องกักขังในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

ข. คุณลักษณะของงาน

(๑) ลักษณะหรือประเภทของงานว่าเป็นงานประเภทใด สถานที่ทำงานตั้งอยู่ในท้องที่ใด และมีระยะทางห่างจากสถานที่กักขังเท่าใด

(๒) บุคคลหรือหน่วยราชการใดเป็นเจ้าของงานนั้น

(๓) งานนั้นจะต้องใช้ผู้ต้องกักขังจำนวนเท่าใด และจะต้องใช้เวลาในการทำงานเท่าใด

(๔) งานนั้นมีผลประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ ถ้าเป็นงานที่ผลประโยชน์ตอบแทน จะพึงได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจำนวนเท่าใด

(๕) เหตุอื่นๆ ถ้ามี

ข้อ ๘๐ สถานที่ที่จะย้ายผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขัง ต้องอยู่ในระยะที่จะเดินทางไป และกลับถึงสถานที่กักขังได้ไม่เกินเวลา ๑๘.๐๐ น. ในวันเดียวกัน

ข้อ ๘๑ ประเภทของงานสาธารณะที่จะจัดให้ผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขังนั้น ได้แก่ งานใดๆ ที่ต้องใช้เงินของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และให้หมายความรวมถึงงานสาธารณะอื่นใดที่ไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนด้วย

ข้อ ๘๒ ให้จัดแบ่งสถานที่ของสถานที่กักขังออกเป็นส่วนๆ โดยให้มีสิ่งกีดกันหรือมีขอบเขตอันแน่นอน แล้วจัดแยกผู้ต้องกักขังที่จะส่งออกไปทำงานสาธารณะนอกสถานที่กักขัง คุมขัง ไว้ในส่วนที่ได้จัดแบ่งไว้ นั้น เว้นแต่สถานที่กักขังใดโดยสภาพไม่อาจทำเช่นนั้นได้ ก็ให้พยายามแยกผู้ต้องกักขังที่จะส่งออกไปทำงานสาธารณะนอกสถานที่กักขังออกจากผู้ต้องกักขังประเภทอื่น เพื่อมิให้ ติดต่อกันเท่าที่จะกระทำได้

ข้อ ๘๓ การส่งผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขังให้ส่งออกจากสถานที่กักขังได้ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ น. และให้นำกลับเข้าสถานที่กักขังไม่เกินเวลา ๑๘.๐๐ น.

ข้อ ๘๔ การส่งผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขังให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้สถานที่กักขังจัดให้มีบัญชี รับ - ส่ง ผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขัง บัญชีดังกล่าวให้จัดทำขึ้น ๓ ชุด มีข้อความตรงกัน พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ส่งมอบผู้ต้องกักขังเก็บไว้ ๑ ชุด พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบผู้ต้องกักขังเก็บไว้ ๑ ชุด และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประตูเก็บไว้ ๑ ชุด

(๒) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขังนำผู้ต้องกักขังกลับคืนสถานที่กักขัง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประตูตรวจสอบบัญชีรายชื่อ และจำนวนผู้ต้องกักขังที่ส่งออกไปทำงานนอกสถานที่กักขัง ว่าถูกต้องตรงกับบัญชีรายชื่อที่ตนถือไว้หรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้ว ให้บันทึกผลการตรวจสอบ และลงเวลาที่นำผู้ต้องกักขังผ่านเข้ามายังสถานที่กักขังไว้ในบัญชี แล้วให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมนำผู้ต้องกักขังผ่านไป แต่ ถ้าปรากฏว่ามีรายชื่อผู้ต้องกักขังและจำนวนที่ไม่ถูกต้องตรงกับบัญชีที่ตนถือไว้ ก็ให้จดบันทึกเหตุต่างๆ ลงไว้ในบัญชี แล้วรายงานให้ผู้บัญชาการสถานที่กักขังทราบทันที

(๓) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประตูได้ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้ต้องกักขังถูกต้องแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขังนำผู้ต้องกักขังไปส่งมอบให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมภายในสถานที่กักขัง ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบจะต้องตรวจสอบบัญชีรายชื่อและจำนวนผู้ต้องกักขัง

ที่ได้รับมอบไว้ ว่ามีรายชื่อและจำนวนตรงกับบัญชีรายชื่อที่ตนถือไว้หรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วให้บันทึกผลการตรวจสอบ และลงเวลาที่รับมอบผู้ต้องกักขังไว้ในบัญชี นั้น แต่ถ้าปรากฏว่ามีรายชื่อผู้ต้องกักขังและจำนวนไม่ตรงตามบัญชีรายชื่อที่ตนถือไว้ ก็ให้จดบันทึกเหตุ นั้นๆ ไว้ แล้วรายงานให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังทราบทันที

(๔) ให้จัดทำสมุดบันทึกประวัติผู้ต้องกักขังที่ออกไปทำงานนอกสถานที่กักขัง จำนวน ๒ ชุด มีรายละเอียดประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล เลขทะเบียนประจำตัว คดี กำหนดโทษ และติดรูปถ่ายของผู้ต้องกักขังไว้ด้วย เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขัง และพนักงานเจ้าหน้าที่ประตู่ใช้ในการตรวจสอบตัวบุคคล

(๕) บัญชีรับ-ส่งผู้ต้องกักขังที่ออกไปทำงานนอกสถานที่กักขัง เมื่อได้จัดการดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้รวบรวมนำส่งงานทะเบียนประวัติผู้ต้องกักขัง และฝ่ายอบรมและฝึกวิชาชีพผู้ต้องกักขังเพื่อ ดำเนินการต่อไป

ข้อ ๘๕ ผู้ต้องกักขังที่ออกไปทำงานนอกสถานที่กักขังต้องถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องแต่งเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยตามที่ผู้อำนวยการสถานที่กักขังเห็นสมควร

(๒) ต้องไม่มีสิ่งของส่วนตัวใดๆ ติดตัวออกไป หรือต้องไม่รับฝากเงินหรือสิ่งของใดๆ ของบุคคลอื่นติดตัวออกไปเป็นอันขาด เว้นแต่สิ่งของจำเป็นที่ใช้ประจำวัน

(๓) ในเวลาส่งตัวกลับคืนสถานที่กักขัง ต้องมีสิ่งของติดตัวเข้ามาได้เฉพาะที่ได้นำติดตัวออกไปเท่านั้น

ข้อ ๘๖ เมื่อมีการจัดส่งผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขัง ให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังจัดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าควบคุมรับผิดชอบหนึ่งคน พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าดังกล่าวให้มีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบบังคับบัญชากิจการเหนือพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ต้องกักขัง ที่อยู่ในสังกัดของตน ในการควบคุมผู้ต้องกักขัง ให้ใช้อัตราส่วนของพนักงานเจ้าหน้าที่ ๑ คน ต่อผู้ต้องกักขัง ๕ คน จะเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนนี้ได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดี

ข้อ ๘๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าควบคุม ชี้แจงระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่จะต้องประพฤติปฏิบัติในระหว่างการทำงาน ให้ผู้ต้องกักขังที่ออกไปทำงานนอกสถานที่กักขังทราบโดยละเอียด

ข้อ ๘๘ การควบคุมผู้ต้องกักขังที่ออกไปทำงานนอกสถานที่กักขังให้ปฏิบัติดังนี้

ก. การควบคุมระหว่างเดินทาง

(๑) การนำผู้ต้องกักขังจากสถานที่กักขังไปยังสถานที่ทำงาน หรือจากสถานที่ทำงานแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง หรือนำกลับคืนสถานที่กักขัง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมจัดให้ผู้ต้องกักขัง เดินแถวเรียงหนึ่งหรือเรียงสองหรือเรียงสี่ แล้วแต่กรณีโดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมเดินตามหลัง หรือเดินแซงข้างแถวระยะห่างพอสมควร หรือให้จัดให้มียานพาหนะสำหรับรับส่งผู้ต้องกักขังทั้งไปและกลับ เพื่อรักษาระเบียบวินัยไปจนถึงสถานที่ทำงานหรือสถานที่กักขัง

(๒) ในระหว่างเดินทางให้ผู้ต้องกักขังอยู่ในอาการสงบ ห้ามมิให้ส่งเสียง หรือแสดงกิริยาอาการอันไม่สุภาพ เมื่อถึงสถานที่ทำงานแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าควบคุม สั่งบอกเขตกำหนดที่ผู้ต้องกักขังจะต้องปฏิบัติงานอยู่ในขอบเขตนั้นๆ ห้ามมิให้ผู้ต้องกักขังออกไปนอกแถว หรือนอกเขตทำงาน หรือเขตหยุดพักที่กำหนดให้เป็นอันขาด เว้นแต่มีเหตุจำเป็นและได้รับอนุญาตจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมแล้ว

ข. การควบคุมระหว่างการทำงาน

(๑) ห้ามมิให้ผู้ต้องกักขัง ซื่อ รับ หรือส่งของอย่างหนึ่งอย่างใดจากญาติมิตรหรือผู้หนึ่งผู้ใด โดยตรงหรือโดยปริยายเป็นอันขาด เว้นแต่สิ่งของที่มีผู้บริจาคเลี้ยงผู้ต้องกักขัง และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าควบคุมแล้ว

(๒) ห้ามมิให้ผู้ต้องกักขังติดต่อกับปะ หรือรับการเยี่ยมจากญาติมิตรหรือผู้หนึ่งผู้ใดเป็นอันขาด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าควบคุมและให้เยี่ยมได้เฉพาะเวลาระหว่างพักการทำงานไม่เกิน ๑๕ นาที

(๓) ห้ามมิให้ผู้ต้องกักขังผลัดเปลี่ยน หรือถอดเครื่องแต่งกายที่ได้แต่งมาจากสถานที่กักขัง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นและได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม และเมื่อหมดความจำเป็นแล้วจะต้อง ผลัดเปลี่ยน หรือสวมใส่เครื่องแต่งกายอย่างเดิมทันที

(๔) ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมอนุญาตให้ผู้ต้องกักขังออกไปนอกความควบคุมของตนไม่ว่าในกรณีใดๆ หรือควบคุมผู้ต้องกักขังไปในกิจการอันมิได้เกี่ยวข้องกับการงานที่จ่ายไปทำนั้นเป็นอันขาด

(๕) ในระหว่างหยุดพักการทำงานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าควบคุมจัดให้ผู้ต้องกักขังรวมกันอยู่เป็นหมู่ เป็นกองแห่งเดียวกันภายในเขตที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนและให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมกระจายอยู่โดยรอบหมู่ หรือกองผู้ต้องกักขังนั้นในระยะใกล้ชิดพอที่จะมองเห็นผู้ต้องกักขังได้ทุกคน และหากหลบหนีก็อาจติดตามจับตัวได้ทันที

(๖) ในเวลาทำงานห้ามมิให้แยกผู้ต้องกักขังกระจายกันทำงานห่างจากเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม จนเมื่อมีการหลบหนีไม่อาจติดตามจับกุมได้ทันที และให้จัดผู้ต้องกักขังให้อยู่ในที่ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม สามารถมองเห็นได้ถนัดทุกคน กับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมระมัดระวังมิให้ผู้ต้องกักขังไปลับตา หรือให้คอยตรวจตราจับจำนวนผู้ต้องกักขังอย่างซ้าที่สุด ประมาณ ๑๕ นาทีต่อ ๑ ครั้ง

(๗) ในการควบคุมผู้ต้องกักขังทำงานเป็นหมู่เป็นคณะในสถานที่โล่งแจ้งหรือในป่า ซึ่งมีผู้ต้องกักขังจำนวนมาก ให้กำหนดเขตควบคุมไว้ให้ชัดเจน แล้วแจ้งให้ผู้ต้องกักขังทุกคนทราบถึงเขตควบคุมนั้นโดยทั่วกัน และตรึงมุมของเขตนั้นให้ทำเครื่องหมายอย่างหนึ่งอย่างใดที่สามารถมองเห็นได้ชัดไว้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม ยืนยามหรือเดินตรวจรักษาการณ์ตามมุม หรือจุดสำคัญในแนวเขต หากผู้ต้องกักขังออกไปนอกเขตควบคุมตามที่กำหนดไว้ โดยไม่มีเจ้าหน้าที่ควบคุมไปด้วย ก็ให้ปฏิบัติตั้งผู้ต้องกักขังหลบหนีได้ทันที

ภายในเขตควบคุมนั้น ถ้าสามารถจัดได้ก็ให้จัดให้มีที่พัก ที่สำหรับรับประทานอาหารน้ำรับประทานและสวมไว้ให้พร้อม เพื่อมิให้ผู้ต้องกักขังออกไปนอกเขตควบคุม

ข้อ ๘๙ ผู้ต้องกักขังที่ส่งออกไปทำงานนอกสถานที่กักขัง หากปรากฏพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) สมคบกับผู้อื่นก่อความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น
- (๒) ทำร้ายหรือพยายามทำร้ายพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้อื่น
- (๓) พยายามหลบหนี หรือมีเหตุอันน่าเชื่อว่าจะหลบหนี
- (๔) ขัดคำสั่งซึ่งหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๕) จงใจก่อความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือกิจการของสถานที่กักขัง และได้เกิดความเสียหายขึ้น
- (๖) กระทำความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเงินตราหรือสิ่งของต้องห้าม
- (๗) มีพฤติการณ์แสดงให้เห็นถึงความเกียจคร้าน ไม่ตั้งใจทำงานหรือจงใจหลีกเลี่ยงการทำงาน
- (๘) มีพฤติการณ์อันใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าจะเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

วินัยที่เกี่ยวกับการกักขัง

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าควบคุมส่งผู้ต้องกักขังผู้นั้นกลับคืนสถานที่กักขังทันที แล้วให้รายงานคณะกรรมการตามข้อ ๗๙ และผู้อำนวยการสถานที่กักขังทราบ และเมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรส่งผู้ต้องกักขังผู้นั้นออกไปทำงานนอกสถานที่กักขัง ก็ให้รายงานชี้แจงเหตุผลพร้อมทั้งส่งหลักฐานให้ผู้บัญชาการสถานที่กักขังเพื่อมีคำสั่งต่อไป

ข้อ ๙๐ เมื่อมีการส่งผู้ต้องกักขังออกไปทำงานนอกสถานที่กักขัง ให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังหมั้นไปตรวจตราการปฏิบัติงานตามหน่วยงานต่างๆ เพื่อทราบถึงการควบคุมและการทำงานว่าเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และคำสั่งของทางราชการหรือไม่ เมื่อเห็นว่าหน่วยงานใด ปฏิบัติการไม่ชอบหรือมีข้อบกพร่องที่อาจนำความเสียหายมาสู่ราชการก็ให้สั่งการแก้ไข เมื่อได้สั่งการไปแล้วหากมีการฝ่าฝืนอยู่อีกก็ให้พิจารณาโทษทางวินัยแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๙๑ ในกรณีผู้อำนวยการสถานที่กักขังไม่อาจไปตรวจงานได้ ก็ให้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เห็นสมควรไปทำการแทน ในการตรวจงานให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการสถานที่กักขัง และเมื่อได้ตรวจงานเสร็จแล้วให้รีบทำรายงานเสนอความเห็นต่อผู้อำนวยการสถานที่กักขังโดยเร็ว

การตรวจงานตามข้อ ๙๐ และข้อ ๙๑ จะกระทำในลักษณะจู่โจมก็ได้

ลักษณะ ๗

ประโยชน์ เงินทดแทน และรางวัล

ข้อ ๙๒ งานที่จัดให้ผู้ต้องกักขังทำ แบ่งเป็นประเภทหาผลประโยชน์และไม่หาผลประโยชน์ เฉพาะงานหาผลประโยชน์ให้คำนวณราคาของงานเป็นทุน แรงแรงงาน และกำไร

ทุน หมายถึง จำนวนเงินที่จ่ายจากเงินทุน

แรงแรงงาน หมายถึง กำลังงานของผู้ต้องกักขังซึ่งมีส่วนร่วมในการงานนั้น

กำไร หมายถึง รายได้ซึ่งเกิดจากผลของการทำงาน เมื่อได้หักทุนออกแล้ว

ข้อ ๙๓ หากงานที่จัดให้ผู้ต้องกักขังทำมีกำไร ให้แบ่งเป็นรางวัลและเงินทุนหมุนเวียน ดังนี้

(๑) ผู้ต้องขังที่มีส่วนร่วมทำงานนั้น

(๒) พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ควบคุมหรือฝึกอบรมผู้ต้องกักขังที่ทำงานนั้น

(๓) เป็นเงินทุนหมุนเวียนของสถานที่กักขัง

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ที่จะได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลตามข้อนี้ให้พิจารณาจนถึงผู้อำนวยการสถานที่กักขัง

ข้อ ๙๔ รางวัลและเงินทุนหมุนเวียนที่จะจ่ายตามข้อ ๙๓ (๑) (๒) และ (๓) นั้น ให้จ่ายแก่ผู้ต้องกักขังร้อยละห้าสิบ พนักงานเจ้าหน้าที่ร้อยละยี่สิบ และอีกร้อยละสามสิบ ให้เก็บไว้เป็นเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินกิจการฝึกวิชาชีพ และการใช้แรงงานผู้ต้องกักขัง และกิจการที่เป็นประโยชน์โดยตรง หรือต่อเนื่องกับการฝึกวิชาชีพ และการใช้แรงงานผู้ต้องกักขัง

การจ่ายรางวัลตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับเงินค่าตอบแทนแล้ว ให้ดำเนินการโดยเร็ว

ข้อ ๙๕ นอกจากรางวัลอันพึงได้รับตามข้อ ๙๔ ถ้าผู้ต้องกักขังหรือพนักงานเจ้าหน้าที่คนใดคิดประดิษฐ์สิ่งของหรือเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับใช้เป็นประโยชน์สำคัญในการทำงาน หรือในการฝึกวิชาชีพผู้ต้องกักขังขึ้น ให้ได้รับประโยชน์ตอบแทนจากเงินผลพลอยได้ประเภทเงินทุนพัฒนาพฤตินิสัยตามการวินิจฉัยของอธิบดี

ข้อ ๙๖ การจ่ายรางวัลให้แก่ผู้ต้องกักขังตามข้อ ๙๔ ให้ทำบัญชีแยกประเภทไว้โดยเฉพาะ และในการจ่ายรางวัลแต่ละครั้งให้ถือหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

(๑) งานใดที่ไม่ต้องใช้ฝีมือแรงงานในการประกอบกร ให้ผู้ต้องกักขังที่ร่วมกันทำงาน ได้รับส่วนแบ่งต่อวันคนละเท่าๆ กัน หากงานดังกล่าวได้จัดให้ผู้ต้องกักขังแต่ละคนทำ โดยมุ่งผลสำเร็จของงานเป็นรายสิ่ง ให้แบ่งรางวัลตามผลสำเร็จของงานที่ทำนั้น

(๒) งานใดที่ต้องใช้ฝีมือแรงงานในการประกอบกร ให้จัดแบ่งเงินรางวัลที่จะจ่ายให้แก่ผู้ต้องกักขังเป็นส่วนๆ โดยพิจารณาจ่ายให้ผู้ต้องกักขังที่มีความตั้งใจให้ความร่วมมือในการทำงาน ความมธยัสนในการใช้วัสดุ ความประณีตเรียบร้อยของงาน ความรวดเร็วในการทำงาน ความอดสาหะ การถนอมและรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ และคุณค่าของงานนั้นตามอัตราส่วนดังนี้

- ก. ผู้ที่ทำงานอยู่ในชั้นดีมาก คนละไม่เกิน ๓ ส่วน
- ข. ผู้ที่ทำงานอยู่ในชั้นดี คนละไม่เกิน ๒ ส่วน
- ค. ผู้ที่ทำงานอยู่ในชั้นพอใช้ คนละไม่เกิน ๑ ส่วน

เงินที่กำหนดให้เป็นรางวัลนั้น เมื่อคำนวณจ่ายให้แล้วมีเศษเหลืออยู่ ไม่สามารถเฉลี่ยจ่ายให้ผู้ต้องกักขังได้ให้นำเข้าเป็นเงินทุนหมุนเวียน ถ้าผู้มีสิทธิไม่มารับรางวัลส่วนที่จ่ายให้ ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือติดต่อผู้มีสิทธิไม่ได้ ภายใน ๑ ปี ให้ส่งเงินรางวัลนั้นเป็น รายได้แผ่นดิน

ทุกวันสิ้นเดือนให้สถานที่กักขังจัดทำบัญชีเงินรางวัลที่ผู้ต้องกักขังแต่ละคนพึงจะได้รับแล้ว รายงานให้กรมราชทัณฑ์ทราบ

ข้อ ๙๗ การจ่ายรางวัลให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ อธิบดีกำหนด

ข้อ ๙๘ การจ่ายรางวัลตามระเบียบนี้ โดยปกติให้พิจารณาจ่ายต่อเมื่องานนั้นได้รับชำระค่าจ้างเรียบร้อยแล้ว เว้นแต่งานใดจะได้รับชำระค่าจ้างแน่นอน แต่มีกรณีพิเศษจะรอให้รับชำระค่าจ้างเสร็จเรียบร้อยก่อนไม่ได้ ก็ให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังพิจารณาจ่ายตามที่เห็นสมควร

การพิจารณาจ่ายรางวัลตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่กระทบกระเทือนเงินทุนหมุนเวียนของสถานที่กักขังที่จะดำเนินการต่อไป

ข้อ ๙๙ ผู้ต้องกักขังที่ได้รับอันตรายหรือถูกประทุษร้าย หรือเจ็บป่วย หรือประสบอุบัติเหตุ เนื่องจากกระทำการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และการได้รับอันตราย การถูกประทุษร้าย การได้รับการเจ็บป่วย หรือการประสบอุบัติเหตุ นั้น มิได้เกิดจากการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเกิดจากความผิดของตนเอง อาจได้รับเงินทำขวัญ โดยพิจารณาจ่ายจากเงินผลพลอยได้ ประเภทเงินทุนพัฒนาพฤตินิสัย ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บไม่ถึงอันตรายสาหัส ให้ได้รับเงินทำขวัญไม่เกิน ๔,๐๐๐ บาท
- (๒) ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจนเป็นอันตรายสาหัส ให้ได้รับเงินทำขวัญไม่เกิน ๘,๐๐๐ บาท
- (๓) ผู้ที่ได้รับอันตรายจนถึงเสียชีวิต ให้ได้รับเงินทำขวัญไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บหรือได้รับอันตรายตาม (๑) (๒) หรือ (๓) อาจพิจารณาจ่ายเงินค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลให้อีกส่วนหนึ่งก็ได้

ข้อ ๑๐๐ เมื่อมีกรณีเกิดขึ้นตามข้อ ๙๙ ให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่า ๓ คน ประกอบด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป ทำการพิจารณาว่าผู้ต้องกักขังผู้นั้นสมควร ได้รับเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล หรือเงินทำขวัญ หรือไม่ ถ้าเห็นสมควรได้รับควรจะได้รับ เป็นเงินจำนวนเท่าใด แล้วให้เสนอรายงานต่อผู้อำนวยการสถานที่กักขัง

เมื่อผู้อำนวยการสถานที่กักขังได้รับรายงานดังกล่าวแล้วให้ตรวจสอบพิจารณา ถ้าเห็นสมควรได้รับเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล หรือเงินทำขวัญ ให้เสนอความเห็นว่ามีสมควรได้รับเป็นเงินจำนวนเท่าใด พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานไปกรมราชทัณฑ์เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ข้อ ๑๐๑ เมื่อสถานที่กักขังได้พิจารณาเห็นควรจ่ายเงินทำขวัญตามข้อ ๙๙ (๓) ให้แก่ทายาทของผู้นั้นแล้ว หากปรากฏว่าไม่มีทายาทมาขอรับเงินดังกล่าว ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสถานที่กักขัง หรือติดต่อทายาทไม่ได้ ภายใน ๑ ปี นับแต่ผู้ต้องกักขังนั้นถึงแก่ความตาย ให้สถานที่กักขังเสนอกรมราชทัณฑ์เพื่อยุติเรื่องต่อไป

ลักษณะ ๘

การอนามัยและการสุขาภิบาล

ข้อ ๑๐๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้ผู้ต้องกักขังที่เจ็บป่วย หรือเป็นหญิงที่มีครรภ์ ได้รับการรักษาพยาบาลตามสมควร

ข้อ ๑๐๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้ผู้ต้องกักขังทุกคน

- (๑) ตัดผมให้เรียบร้อย
- (๒) โกนหนวด และเครา
- (๓) ตัดเล็บ
- (๔) อาบน้ำชำระร่างกาย

ทั้งนี้ ในเมื่อไม่ขัดต่อหลักศาสนาของผู้ต้องกักขังนั้น

ข้อ ๑๐๔ ผู้ต้องกักขังทุกคนมีหน้าที่จะต้องรักษาความสะอาด

- (๑) ในส่วนร่างกาย เครื่องนุ่งห่มหลับนอน และเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตน
- (๒) สถานที่กักขังหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสถานที่กักขัง

ข้อ ๑๐๕ ให้แพทย์เข้าตรวจในสถานที่กักขัง ในส่วนที่เกี่ยวกับการอนามัยของผู้ต้องกักขัง และการสุขาภิบาล ของสถานที่กักขังอย่างสม่ำเสมอ

ในการตรวจนั้น เมื่อเห็นสมควรจะจัดการอย่างไร ให้แพทย์ชี้แจงแนะนำผู้อำนวยการสถานที่กักขัง และบันทึกไว้ในสมุดตรวจการ

ข้อ ๑๐๖ เมื่อแพทย์ตรวจพบว่า ผู้ต้องกักขังคนใดเจ็บป่วยและถ้าคงรักษาพยาบาลอยู่ในสถานที่กักขังจะไม่ทุเลาดีขึ้น ให้รายงานผู้อำนวยการสถานที่กักขังทราบ เพื่อยุติอนุญาตให้ผู้ต้องกักขังนั้น ออกไปรักษาตัวนอกสถานที่กักขังตามสมควรแก่กรณี

รายงานของแพทย์ตามวรรคก่อนให้ปรากฏความ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อผู้ต้องกักขัง
- (๒) วันเดือนปีที่ทำการตรวจอาการป่วยไข้
- (๓) อาการป่วยไข้ที่ตรวจพบและชื่อโรค
- (๔) อุปกรณ์ในการรักษาพยาบาลเพียงเท่าที่มีอยู่ ณ สถานที่กักขังนั้น จะทำการรักษาพยาบาลต่อไปในสถานที่กักขังจะทุเลาดีขึ้นหรือไม่
- (๕) ควรจะให้ออกไปรักษาตัวนอกสถานที่กักขัง ณ ที่ใด
- (๖) จะต้องใช้เวลารักษาพยาบาลประมาณเวลามากน้อยเท่าใด

ข้อ ๑๐๗ เมื่อผู้อำนวยการสถานที่กักขัง ได้รับรายงานจากแพทย์ ตามข้อ ๑๐๖ และเห็นควรให้ออกไปรักษาตัวนอกสถานที่กักขังก็ให้มีหนังสือขออนุญาตไปยังอธิบดี พร้อมทั้งส่งสำเนารายงานของแพทย์ ตลอดจนสำเนาหลักฐานอย่างอื่นที่มีอยู่นั้นไปด้วย

ข้อ ๑๐๘ ในกรณีที่เห็นว่า ผู้ต้องกักขังเจ็บป่วยมีอาการร้ายแรงอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต หากจะรอรับอนุญาตจากอธิบดีก่อน น่าจะไม่ทันความจำเป็นก็ให้ผู้อำนวยการสถานที่กักขังนั้น ส่งตัวผู้เจ็บป่วยออกไปรักษาตัวภายนอกสถานที่กักขังได้

การอนุญาตในข้อนี้ จำกัดให้ใช้เฉพาะกรณีที่ผู้อำนวยการสถานที่กักขังได้พิจารณาเห็นความจำเป็นโดยแท้จริงเท่านั้น และเมื่อมีคำสั่งไปแล้วให้รายงานขออนุมัติไปยังอธิบดีโดยด่วน

ข้อ ๑๐๙ ผู้ต้องกักขังที่ได้รับอนุญาตให้ออกไปรักษาตัวนอกสถานที่กักขังต้องอยู่ภายในที่ซึ่งกำหนดไว้ จะออกไปนอกเขตที่ตั้งกล่าวได้ต่อเมื่อผู้อำนวยการสถานที่กักขังอนุญาต

ถ้าผู้ต้องกักขังออกนอกเขตที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าเป็นการหลบหนีการคุมขัง เว้นแต่มีเหตุอันควร การควบคุมผู้ต้องกักขังที่ได้รับอนุญาตให้ออกไปรักษาตัวนอกสถานที่กักขังให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๑๑๐ ในกรณีที่ผู้ต้องกักขังจะต้องออกไปรักษาตัวในเขตท้องที่ของสถานที่กักขังอื่นให้ดำเนินการตามข้อ ๓๑ แห่งระเบียบนี้

ข้อ ๑๑๑ ในกรณีที่ผู้ต้องกักขัง ซึ่งไปรักษาตัวนอกสถานที่กักขัง ตาย ให้สถานที่กักขังจัดพิมพ์ลายนิ้วมือ และสอบข้อเท็จจริง และแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ข้อ ๑๑๒ ให้สถานที่กักขังพิจารณาจ่ายเครื่องนุ่งห่มหลับนอน และสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการรักษาอนามัยแก่ผู้ต้องกักขังตามที่เห็นสมควร

กรณีที่ผู้ต้องกักขังคนใด ประสงค์จะใช้เสื้อผ้า หรือจะซื้อเสื้อผ้าเครื่องหลับนอนของตนเอง ก็สามารถดำเนินการได้ภายใต้ข้อบังคับของสถานที่กักขัง

ข้อ ๑๑๓ ให้สถานที่กักขังจัดอาหารให้ผู้ต้องกักขังรับประทาน วันละ ๓ มื้อ คือ เช้า กลางวัน และเย็น อาหารมื้อหนึ่ง ๆ ให้ประกอบด้วยข้าวหรือสิ่งอื่นแทนข้าวและกับข้าว หรือสิ่งอื่นแทนกับข้าว

ข้อ ๑๑๔ ผู้ปรุงอาหารของสถานที่กักขังสำหรับผู้ต้องกักขัง ต้องได้รับการตรวจโรค และความเห็นของแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่พยาบาล ว่าสมควรให้เป็นผู้ปรุงอาหารได้

ข้อ ๑๑๕ อาหารที่ผู้ต้องกักขังจะรับประทานนั้นต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่อย่างน้อย ๒ คน ตรวจสอบก่อน

ข้อ ๑๑๖ อาหารภายนอกซึ่งผู้ต้องกักขังเสียค่าใช้จ่ายเอง เมื่อนำมารับประทานในสถานที่กักขัง ก็ สามารถดำเนินการได้ ภายใต้ข้อบังคับของสถานที่กักขัง

ข้อ ๑๑๗ ห้ามมิให้ผู้ต้องกักขังหุงหาประกอบอาหารเป็นการส่วนตัว หรือนำอาหารไปรับประทานนอก สถานที่ ซึ่งทางการสถานที่กักขังกำหนดให้สำหรับผู้ต้องกักขังทั่ว ๆ ไปโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ลักษณะ ๙ ทรัพย์สินของผู้ต้องกักขัง

ข้อ ๑๑๘ สิ่งของต่อไปนี้ถ้ามีจำนวนไม่มากเกินไปเกินสมควร อนุญาตให้ผู้ต้องกักขังนำเข้ามา หรือเก็บรักษาไว้ในสถานที่กักขัง

- (๑) เสื้อผ้า
- (๒) ของใช้ที่เกี่ยวกับการรักษาอนามัย เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน หวี สบู่ ผ้าเช็ดตัว เป็นต้น
- (๓) อาหารที่ปรุงแล้วเสร็จ

การนำเข้ามาและเก็บรักษาไว้ในสถานที่กักขังซึ่งสิ่งของที่อนุญาตตั้งระบุไว้ในวรรคหนึ่งให้คำนึงถึงเรื่องความปลอดภัย วิธีการเก็บรักษา สุขลักษณะ และความสงบเรียบร้อยเป็นสำคัญ

ข้อ ๑๑๙ บรรดาสิ่งของซึ่งมิใช่เป็นสิ่งของต้องห้าม และซึ่งมิใช่เป็นสิ่งของที่อนุญาตหากผู้ต้องกักขังมีติดตัวมา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้ผู้ต้องกักขังมอบหมายไว้กับญาติมิตรหรือบุคคลอื่นที่อยู่นอกสถานที่กักขัง หรือจำหน่ายเสีย หากไม่อาจกระทำดังกล่าวแล้วได้ หรือถ้าเป็นเงิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เก็บรักษาไว้ให้ฐานรับฝากตามระเบียบข้อบังคับ และในที่ซึ่งทางการกำหนดไว้

ข้อ ๑๒๐ สิ่งของที่มีขนาด น้ำหนัก หรือสภาพอันจะเก็บรักษาไว้ในสถานที่กักขังไม่ได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้ผู้ต้องกักขังมอบหมายไว้กับญาติมิตร หรือบุคคลอื่นที่อยู่นอกสถานที่กักขังหากผู้ต้องกักขังไม่สามารถจัดการฝากไว้แก่บุคคลภายนอกได้ หรือจัดการไม่สำเร็จเกินเวลาที่กำหนดให้ถึง ๒ คราวแล้ว ให้รายงานผู้อำนวยการสถานที่กักขังเพื่อพิจารณาสั่งการ

สิ่งของต้องห้ามจะเก็บรักษาไว้ในสถานที่กักขังไม่ได้

ข้อ ๑๒๑ สิ่งของซึ่งเข้าใจว่าจะได้มาจากการกระทำผิดกฎหมาย หรือมีไว้เป็นการผิดกฎหมายให้รับรายงานผู้อำนวยการสถานที่กักขังสั่งการ

ลักษณะ ๑๐
ชนิดอาวุธประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๒๒ อาวุธที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะพึงถือพึงใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ มี ๓ ชนิด คือ

- (๑) ปืนพก
- (๒) ปืนยาว
- (๓) ไม้ตะบองขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๕๐ เซนติเมตร ยาว ๕๐ เซนติเมตร

ข้อ ๑๒๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ ถืออาวุธดังกล่าวในข้อ ๑๒๔ คือ

(๑) ปืนพก หัวหน้าพนักงานกักขังขึ้นไป ถือประจำตัวในเวลาปฏิบัติหน้าที่ราชการ สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ต่ำกว่าหัวหน้าพนักงานกักขังลงมา จะถือได้แต่เฉพาะเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการสถานที่กักขังเป็นพิเศษ หรือถือในกรณีฉุกเฉิน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖

(๒) ปืนยาว ให้เจ้าพนักงานกักขัง ถือในเวลาทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องกักขังภายนอกสถานที่กักขังหรือในเวลาอยู่ยามรักษาการณ์ หรือในกรณีฉุกเฉิน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖

(๓) ไม้ตะบองให้เจ้าพนักงานกักขัง ถือในเวลาทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องกักขังหรือในเวลาอยู่ยามรักษาการณ์

ข้อ ๑๒๔ การถืออาวุธนั้น ให้ปฏิบัติดังนี้

- (๑) ปืนพก ให้ใส่ซองสะพายหรือร้อยติดกับเข็มขัดข้างขวา
- (๒) ปืนยาว ให้สะพาย หรือแบก หรือถือ แล้วแต่ความเหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่
- (๓) ไม้ตะบอง ให้ถือหรือใส่ซองร้อยติดกับเข็มขัดข้างซ้าย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙

(ลงชื่อ) นัทธิ จิตสว่าง
(นาย นัทธิ จิตสว่าง)
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

ระเบียบกรมราชทัณฑ์
ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๙

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้มีความถูกต้องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ อธิบดีกรมราชทัณฑ์จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้แก้ไข คำว่า “เงิน” ในข้อ ๘๕ (๒) และข้อ ๑๑๙ แห่งระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็น คำว่า “เงินตรา” ตามลำดับ

ข้อ ๔ ให้แก้ไข คำว่า “ข้อ ๑๓๔” ในข้อ ๑๒๓ แห่งระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็น คำว่า “ข้อ ๑๒๒”

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

(ลงชื่อ) นที จิตสว่าง
(นาย นที จิตสว่าง)
อธิบดีกรมราชทัณฑ์